

CULTURA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTELOR PE AN:
Pentru învățători, preoți, studenți și săteni 200 Lei
• autoritățile sătești 300
• instituții particulare și de stat. 400
Iar dela 500 de lei în sus, pentru arhivătorii acestei fo.

„LUMINEAZA-TE ȘI VEI FI: VOIEȘTE ȘI VEI PUTEA.”
C. A. ROSETTI.

Director:
Generalul NICOLAE PETALA

REDACȚIA, STR. REGALA Nr. 16.

BUCUREȘTI, 17 MARTIE 1929

ADMINISTRAȚIA STR. REGALA Nr. 16

ANUL IX, Nr. 270.
Apare în fiecare Duminică

LIBERTATEA

1. Slăvirea libertății

Fiecare vreme are un mă-nunchiu de cuvinte și de gînduri care-i sunt scumpe. Oamenii se agită de ele cu patimă și se închină lor mai mult într-o vreme decît în alta.

Și în vremea noastră avem astfel de îmbrățișări deosebite ale unor cuvinte și ale unor cugetări, mai mult decît în altele. Cînd zicem, de pildă, „individualitate”, prin care înțelegem făptura fiecărui om în parte, cu drepturile care i se cuvin; „personalitate”, prin care înțelegem uneori același lucru, alteleori ființa omului ajunsă la o mare înflorire; „naționalitate”, prin care înțelegem felul deosebit al fiecărui popor, cu drepturile lui de a se dezvolta în voie, — avem, în toate acestea, tot atîtea cuvinte care stau înaintea noastră ca o vrajă și care răscolesc în noi o vie simțire.

Tot din girul acestor cuvinte îl avem pe cel de „libertate”. Omul de azi este foarte simțitor față de acest cuvînt. Cînd zice „libertate”, ființa lui se aprinde, fie că este vorba numai de sunetul lui, care cîntă atît de frumos la ureche; fie că e vorba de însăși cugetarea pe care o cuprinde.

Întreaga noastră creștere merge azi pe cărarea de prețuire a libertății, ca un mare drept al nostru, ca o mare zestre, ca o mare cinste, ca o mare fericire. Cuvintele de „liber și independent” sunt o rostire care ne umple inima de mulțămire. Cînd putem spune despre noi că suntem în această stare. Cînd spunem de un popor că trăiește sub apăsare, subjugat de altul, ne umplem de milă, toată alipirea noastră sufletească e de partea lui. Dacă aflăm că un astfel de popor se luptă pentru a scutura jugul, își are cîștigată toată dragostea noastră și toată dorința de a-l vedea liber.

Socotim acest gînd așa de frumos și drept de a fi liber atît de vrednic, încît, încă din frageda copilărie, ne simim a deprinde pe tînăr cu cunoașterea, cu simțirea și cu prețuirea lui. Îl punem înainte povestea întîlnirii cînelui cu lupul, în care cel dîntil se laudă că o duce bine, că are mîncare din destul, că are adăpost bun, în fața lupului care este flămînd și costeliv. Dar lupul vede gîtul roș al cînelui și îl întreabă: „Dar ce e asta?” „Apoi stăpînul meu mă ține în lanț, îl respunde cînele, și iată gîtul mi-e roș de răscărua lanțului”. „Așa! îl răspunde lupul, apoi dacă este așa, lipsă de hrană și adăpostul tău! Mai bine slab și hămesit ca mine, dar slobod!”

O asemenea povestire răs-punde foarte mult simțirilor noastre de zi. Noi avem ridicată libertatea la o treaptă de mare înclinare și jălim totdeauna asupra răpirii libertății. Ne e milă de pasărea pusă în colivie și spunem că aceasta e slobodă, ne îngrozim de gîndul robiei. De acela în vremea noastră robia nici n'a mai putut trăi. În țara noastră, noi am slobodit pe țigani în vremea domnitorului Alexandru Cuza, am desființat legile prin care țaranul era legat de pămîntul lui și nu se putea mișca slobod cu gospodăria lui, după cum i-ar fi

fost vola; în America, a fost desființată robia negrilor, prin greu război, și așa nicăieri robia n'a mai putut sta în picioare, fiindcă nu mai răspundea simțirilor care a cuprins inima omenirii luminate.

2. Libertatea sufletului

Cu toate acestea, dacă se face atît de multă vorbă de libertate și atîta mișcare s'a ridicat întru slujirea și apărarea ei, nu s'a vorbit și nu se face răscolire în inimi decît pentru libertatea văzută numai dintr-o latură. Vorbim și simțim numai pentru o libertate din afară, dar mult mai puțin ne gîndim la alt soi de libertate și la temelul ei. Înțelegem să avem dreptul de a ne mișca slobod, de a ne urma drumul nostru în viață fără stingherie din partea nimănui, dar nu ne punem întrebarea dacă suntem cu adevărat slobodi și dacă putem fi slobodi în chip desăvîrșit.

Ca să fie omul slobod în afară, trebuie să fie mai înțîl înăuntru. Și se vede că ne simțim slobodi, dacă însetăm după acest drept și strigăm pentru el. De căutăm hrană și ne zbatem pentru organizarea vieții, înseamnă că simțim o trebuință în însuși înăuntru nostru. E foamea care ne împinge și ne dă imbold. Așa și cu strigarea după libertate. Noi o avem înăuntru nostru, de vreme ce însetăm după ea în afară.

Pe cînd dobitocul nu e slobod și nu poți spune despre el că l scoți din robie, fiindcă în însuși înăuntru lui nu e slobod. Nu tot așa e cu omul. Dobitocul nu poate avea slobodă alegere a mijloacelor. El este împins orbește de imboldurile vieții, pe cînd omul se poate infirma, poate chibzui. Între mai multe căi cu putință, poate alege pe cea mai potrivită cu trebuințele lui. Nu-mim această stare a omului de a fi liber slobod și dinăuntru sau libertate cu sufletul sau libertate morală sau liberul arbitriu. Deci înțelegem prin libertate morală înzestrarea omului de a și putea urzi dela el însuși faptele lui, de a se hotărî să le făptuiască și de a le făptui, prin singura sa putere de a chibzui, de a alege și de a se porni la săvîrșirea faptelor.

Acesta și este adevăratul temel al celeilalte libertăți, a libertății din afară, a libertății cu trupul, a libertății naționale a unui popor. Tot pe acest temel, vorbim de libertățile cetățenești sau libertățile politice, adică de dreptul cetățenilor de a și putea hotărî prin voința lor în parte mersul lucrurilor obișnuite. N'am putea vorbi de astfel de drepturi pentru nebuni, fiindcă ei nu au libertatea dinăuntru, ci sunt duși de puteri oarbe; nici pentru copii, fiindcă nici ei încă n'au libertatea dinăuntru.

Libertatea este un dar al omului dela Dumnezeu și se află cuprins în cuvintele: „Creșteți și vă înmulțiți și umpleți pămîntul și-l stăpîniți pre el.” (Facerea I,28). A stăpîni în afară înseamnă tocmai a avea puterea dinăuntru, și pe aceasta o are omul dela Dumnezeu, fiindcă l-a făcut ființă cu înțelegere, cu voință și simțire, puteri fără care nu este adevărată libertate.

Biserica «Cărămidarii de jos» din București.

3. Adevărată libertate

Omul este croit dela Dumnezeu liber, dar, după cum mintea se poate întuneca și sănătatea a slăbi, tot așa și libertatea poate ajunge numai un cuvînt. Omul este cu adevărat liber, dacă și păstrează dreapta lucrare a puterilor minții de a vedea adevărul, a voinței de a se îndrepta numai spre ce e bun, a simțirilor de a pofti numai ce e curat, cinstit și vrednic. Dacă omul cade pradă relexelor apucături, deși el nu încetează de a fi slobod, dar voința sa e pornită mai ușor spre rău. De aceea pe bețiv și atît de greu să-l faci să se lase de beție, deși nu e puțin. De aceea slobod de patimi, cu mîntea și inima spre Dumnezeu și spre ce ne învață El este adevărată libertate. Orice pățimă, fie patimă de o clipă, cum este mînia, fie de lungă dănuire, cum este vîrjămășia, întunecă ceva din slobozenia omului. Din această pricină și osîndirile care se dau omului pentru faptele cele rele se socotesc și după cîtă libertate morală avea. Mai ușor e pedepsiți copilul decît cel în vîrstă.

Că omul însă e totdeauna liber, e dovadă că îl facem răspunzător de faptele lui. Răspunderea e totdeauna dovadă a libertății. Nu poți face răspunzător pe cineva de o faptă decît fiindcă socotești că el putea și să n'o facă și că putea face altfel.

Dacă vorbim azi atît de mult despre libertate, oamenii trebuie să știe că libertatea înseamnă chipul de a putea face ce vrei, dar că nu trebuie să și faci tot ce poți. Și puțința de a face rău e o dovadă a libertății noastre. Dar nu pentru aceasta ne-a înzestrat Dumnezeu cu libertate. De acela cu mare dreptate și frumusețe spune Sf. Petru: „să trăim ca cei slobodi, nu cași cum ați a avea slobozenia acoperimînt răutății, ci ca robi ai lui Dumnezeu (I Petru 2,16). Unde va fi gînd curat, va fi și adevărata libertate, după cuvîntul Sfîntului Pavel: „iar unde este Duhul Domnului, acolo este libertatea” (2 Corinteni 3,17).

N. SILUREANU
Profesor Universitar.

5 Mai cu rachiuri fără?

Scriitorul acestor rînduri nu se ferește a spune că era mai bucuros să vadă data Paștelui pe ziua de 5 Mai. Aceasta nu pentru altă pricină, ci pentru că să fim toți ortodocșii la un loc, fiindcă, pe altă parte, știm că data de 5 Mai e greșită. Ne umple de scribă însă faptul de a vedea alta tărboi pe o chestiune care atinge numai fața lucrurilor. Se vorbește numai de 31 Martie sau 5 Mai, pe cînd adințele, ci cum îi țîi și ce praznuiești în el?

Vezi o lume întreagă care se zbate pentru 5 Mai? Dar pentru ce oameni buni? Ce? 5 Mai era mai bun ca 31 Martie? Bine era dacă era, dar dacă nu este, ce? se face gaură în cer? are să se uite Iisus Hristos allel lu noi?

De oarece fiecare dată își are greul și beleaua ei, trebuia să se hotărască una din ele. A hotărî Sf. Sinod așa, așa trebuie să rămiie, că doar nu ne-am lua de păr acuma, dacă nu a eșit pe gustul nostru, într'un lucru care nu e din cele de temelie ale creștinătății.

Lucrul de temelie este că Paștele e praznuirea Invierii Domnului. Ori colo, ori colo, tot invierea este. Vorba este acum cum îi această inviere. Caci Paștele se poate ținea creștinește, dar se poate ținea și păgînește.

J. I., 18 Februarie a. c., ne aflam într'un tramvai în Chișinău. Pe banca mea, vine de se așează un țigovăț care vrea să înceapă vorba cu mine. Avea chef de vorbă despre Paște.
— Cum avem să sărbătorim Paștele, m'a întrebat?
— Creștinește, i am răspuns.
— Adică cum creștinește, la 5 Mai, a zis el.

— Creștinește nu are însemnătate data, i-am răspuns, ci cum îl țîi și ce țîi. Să te gîndești că Paștele este praznuirea Invierii Domnului; să te pregătești pentru aceasta spovedindu-te și împărțindu-te; să te împaci cu toată lumea; cu inima curată să te duci la biserică și să ascuți Sfînta Slujba; și iel aminte la frumoasele cuvinte și învațături pe care le ai auzit; să te ospătezi acasă cuviincios cu soția și copiii tai; să te înflinești cu neamurile și să graiești despre lucrurile credinței, despre învățăturile auzite, despre om, viață, fapte bune; să fii cu pace, voie bună, cu gînd la cei săraci, cărora să le duci ceva din darurile Paștelui. Asta e creștinește. Dar dacă, după cum e obiceiul, ai să te îmbeți ca un nemernic, ai să te iei la bătaie și apoi am să citesc la ziar despre bătaie și omorurile din ziua de Paști, bodaprosti! acela nu e Paștele creștinește, ci al țiganilor și al păgînitor.

— Apoi așa a fost de cînd lumea, mi-a spus țigovățul, căruia nu-i era pe plac această tîlcuire a mea. El știa una și bună: 5 Mai; dacă nu e asta nu e Paște. Eu i-am spus: Poți să ai și pe 5 Mai și să faci Paștele cu necuratul, nu cu Hristos.

La vorbele lui că «așa a fost de cînd lumea, i-am răspuns că: 1. nu a fost așa de cînd lumea, fiindcă Paștele se poate și trebuie să se țîe fără bătaie și răniri, iar 2. iată dovada că voi nu aveți la inimă cinstea sfințenia Paștelui, ci o încopășinare de oameni cu mîntea întunecată, dacă nu vă gîndiți cum să-l țî neți. De acela bine a spus Romînul că mai bine e cu deșteptul la papubă decît cu prostul l ciștig. Prostul vrea și Paștele cînd poltește el, dar să nu lipsească nici rachiul.

— Apoi și Paște și rachiuri nu se poate!

Arhim. SCRIBAN

Preoții și politica

Luăm de curentul discuției, mulți și au exprimat păreri, în diferite ziare, dacă Preotul trebuie sau nu, să facă politică. Și după cum e natural, păreri au fost împărțite. Unii au zis da, iar alții ba, fiecare aducînd puternice argumente în sprijinul afirmațiunii sale.

Dar iată că la granița întunecată din Nord-Vest, se ridică bătrîna santinelă a sufletului românesc, Vlădicul dela Oradia, și spune categoric: Preoții afară din taberile politice! Ordinul Episcopului de Oradia Mare a fost și criticat și laudat, cum fiecare își avea convingerea dinainte formulată.

Nici nu poate fi mai înțeleaptă o altă măsură, decît această oprimare a Preotului de a se afunda în mocirna politicianismului. Sunt destul de triste acele cazuri, înfierate de presă și de opinia publică, în cari Preotul aruncă singur cu noroii în haina sfîntă a slujitorului de altar.

E regretabil ca Preotul să facă pe trepădușul politic, să fie sub ordinele Prefectului sau șefului de sector, și duși și duși de vîntul nestatornicilor guvernări. Și inadmisibil e faptul că în vîltoarea luptelor electorale, Preotul să cutreere satele, coborînd pe adversari pe treapta criminalilor de răd și inventînd merite nebănuite pe seama celor susținuți de dînsul.

E dureros pentru preotul conștient de misiunea-i sacerdotale și cu sufletul neatins de duhul rau al vremurilor noastre, ca în propagandă fiind, să-i răspundă un chefliu cu mîntea în punni: «ia mai slăbește-ne părinte, Du-te și-ți vezi mai bine de biserică!»

Dar atunci pe cine lași să facă politica? Pe toți cărciumarii și nechemaiții, cari așteaptă câte un «ciolan» din mila celor de la cărmă? Pe «reprezenții poporului» cari merg în parlament pentru a zice «prezent»—adeseori—pentru a ridica sau nu mîna, după împrejurări și a primi, între două zămbete «suficienta» diurnă parlamentară?

Oare nu se poate împăca haina proțească cu politica, și Preotul să nu fie oare capabil a face politica? Să mintă oare Istoria nepărimitoare a tuturor statelor, cari au avut pilduitoare personaje clericale în fruntea treburilor obștești? Să ștergi cu buretele incontestabila abilitate diplomatică a multor clerici de valoare, dela noi și de aiurea?

Cine rămîne să îndrumeze poporul pe căile adevărului și să-l inițieze în tainele politicii adevărate? Cărciumarii, parvenții, bătaușii, ori demagogii de răspîntii?

E un bine să facă Preotul politică. Usturătoare, teribila întrebare e: cum face Preotul politica?

A fi trepăduș politic e înjositor, a patrona scandaluri politice și bătaia la alegeri, e degradator. A fi un «vasilache» al ordinului marilor, e umilitor.

Avut-am noi reprezentanți în

Parlamentul românesc, a atunci cînd s'a votat funesta lege a cultelor și cu nepăsare adîncă au votat contra celor mai sante și vitale interese ale bisericii și neamului.

Sus pe dealul Mitropoliei, n'a putut să se formeze un zid de neînvins din parlamentarii-clerici, care să oprească votarea legii nenorocite, preluđu al marilor dezaastre.

Că a fost bună și rodnică această politică a celor ce reprezintă în parlament: poporul și biserica? Nu se reduce totul la interese personale, la capături individuale? Dar nu aceasta e politica sănătoasă care ne trebuie nouă, tuturor.

Biserica românească și clerul ei trec prin vremiri grozav de critice. Mulțimea curentelor sectare, cu vînt de anarhie, șgduie adînc temelii bisericii noastre. Clerul—ca și corpur didactice—se clatină bătut de vîntul mizeriei și al nepăsării poporului și stăpînirii. Avem deci, atît noi Preoții cît și învățătorii, frumôsul rol de orientare politică—afară de rolul principal moral educativ—iar în Parlament mari interese de apărare. Că nu de mult, se agi a, sub trecuta guvernare, problema salarizării clerului, care a dat naștere marelui congres proțeșc din Toamnă și care a făcut ca Guvernul să studieze mai amănunțit această chestiune, deoarece voia ca Preoților «să le lase harul și să le ridice salariul» după cum papagalizează u papamiletar. Așa că atunci cînd vînturi aspre se pornesc asupra noastră, trebuie să avem și noi în Parlament crancini durerilor și susținatorii amenințatei noastre existențe. Și în această privință, cred că nu e greșită ideia înființării unui puternic partid clerical, care să aiba greutate în viața politică a statului și să fie capabil a și susține totdeauna dreptele sale năzuințe.

Dar dela vorbă la faptă, ca dela cer la pămînt!

Cel puțin, Preoții politicieni să facă adevărată politica. Gîndească-se că lac mai întai politica lui Hristos și apoi pe cea omenască. Haina proțească să lasă mai curățită din vârtejul luptelor politice, nu stropită de noroii tuturor ticăloșilor.

Ignoranța maselor în chestiuni politice, pătimașa politică presărata cu crime, ce se face de lumea satelor, au nevoie ca în purtarea și pilduitoare cuvânt al Preotului, să vadă trimisul împăcării de spirite, nu propovăduitor de ură și învrajbitor de tabere. Iar cei alesi în sfatul țării, să f.ică politică demnă și cinstită, să aperse interesele celor pe care-i reprezintă și să nu arunce cărbuni în focul intereselor dușmanilor bisericii și neamului.

Deci raul nu constă în faptul că faci politică, ci în felul cum faci politica.

Ștefan Florescu
Frumoasa—Telorman

Inseilături din gînd

Viața este un lucru gol și trist, un lucru care ar fi nimerit a se chema suferință; cu toate acestea, în mîna noastră stă, a o alina prin orice mângăeri ce dăm aproapelui; prin orice acțiuni și intențiuni nobile pe cari reușim a le aduce la îndeplinire; prin orice simpatie ce dăm sau primim dela alții; fără de aceasta ea este nu numai o suferință ci o moarte vie.

Viața noastră seamădă cu o candelă; aprinsă d'o mână necunoscută; stînsă fără să știm mîcar cu ce scop a fost aprinsă...

Oamenii mândri au ochi ca să nu vadă ceea ce se petrece în jurul lor; urechi ca să n'audă ceea ce se vorbește despre ei; obloane la ferestre ca să le nchidă și să trăiască în întunecată ignoranță despre tot acia ce se zice despre proasteasca lor mîndrie.

Fiecare om are romanul vieții sale; multe din ele rămase necunoscută în literatură; mi închipuesc că acelea trebuie să fie și mai interesante și mai demne de atenția, curiozitatea și compătîmirea noastră.

Smara

NU ȘTIȚI CE CERETI!

(MARCUS 10:35-45)

E în apropierea Paștelor. Pe drumul ce duce la Ierusalim sune cu pas domol Iisus și ucenicii săi. Și în calea lor, Mântuitorul vede clar calvarul ce avea să îndure din cauza prigonitorilor, căci în curând luda, avea să-și desăvârșească trădarea, Caiafa să strige crucificarea, iar Pilat să aprobe răstignirea.

Ucenicii, deși nu înțelegeau deplin tristețea Mântuitorului toțuși o simțiau și erau tulburati. Iisus, pentru a-i preveni, le spune cum că «Fiul Omului va fi vândut arhierilor și cărturarilor cari-L vor osindi la moarte și-l vor da în mina păgănilor. Acesta îl vor batjocori și-L vor scuipa și-L vor biciui și-L vor omorî, dar după trei zile va învia».

Dar gândurile ucenicilor nu erau ale lui Dumnezeu, ci erau ale oamenilor. Dacă cu inima puteau fi aproape de Mântuitorul cu mintea însă erau departe și nu puteau pricepe îndejnșii tainele împărăției celei nouă.

Unii dintre ei, Iacob și Ioan, chiar doriau măriri lumestii și nu se sfiară să-și mărturisescă gândurile față de Iisus, cerându-l să șeada unul de-a dreapta și altul de-a stânga când va fi întru slavasa.

Această cerere nesocotită, care dădea dovadă de neînțelegere a tainelor cerești, măhni pe Iisus, care îi certă cu cuvintele: «Nu știți ce cereți! Puteți să beți paharul pe care îl beau eu, sau să vă botezați cu botezul cu care mă botez eu?» Și chiar dacă puteți face aceasta nu uitați că a șeada de-a dreapta mea, sau de-a stânga mea: nu este al meu să dau, căci se va da acestora pentru cari s'a pregătit...»

Prin această blandă mustrare, Iisus voiește să spuie ucenicilor, că cel ce vrea să șeada de-a dreapta sau de-a stânga sa, trebuie să-l urmeze lui, să bea cu răbdare și cu dragoste paharul durerilor, să suferă răstignirea și moartea cu trupul pentru mântuirea sufletului.

Să nu fie ca stăpânitorii neamurilor cari stăpânesc prin poruncă, ci ei să aibă ca pildă pe Fiul Omului carele «n'a venit ca să-i se slujească, dar ca să slujească și să-și dea sufletul preț de răscumpărare pentru mulți», căci «cine vrea să fie mai mare sau să fie întâiul trebuie să fie tuturor slugă».

Ce minunată învățătură și pentru individ ca și pentru societate! Luându-se ca bază în alcătuirea socială ar fi de mult folos și ar aduce un vizibil progres. «Răvna de mărire lumească trebuie să fie alimentată de răvna de a servi pe aproapele și a suferi totul pentru triumful adevărului».

Recomandația ce o face Mântuitorul celor ce vor să fie mai mari ar trebui strigată de pe înălțimi ca toți să audă și să simtă ce răspundere mare au când răvnesc a fi în frunte.

Hristos să le fie icona vie către care să tindă și întocmai ca El să caute să slujească adevărul și să-și dea chiar viața pentru bine, adevăr și dreptate.

«Dragosteia lui Hristos trebuie să fie în inima tuturor conducătorilor ca și ei să poată sluji și alina toate suferințele multimei cauzate de

nedreptățile ce se răsfăță pretutindeni».

Ce frumos ar fi ca toți cei ce răvnesc locuri înalte să înțelegă că nu e de ajuns să stăpânească cu porunca, ci trebuie să slujești și să stăpânești cu dragoste dăruinduți chiar viața pentru binele tuturor. «Nu știți ce cereți!» Intr'adevăr, iubiiți și frați creștini, cei mai mulți dintre noi nu știm ce cerem nici lui Dumnezeu nici oamenilor. De multe ori cerem lucruri cari întrec puterile noastre. De multe ori cerem lucruri imposibile, lucruri de cari nu suntem vrednici. Adeseori, în loc să muncim și să ne străduim din toate puterile noastre a avea un lucru bun, ne mulțumim să-l dorim și să visăm că într-o bună zi îl vom avea. Și astfel ne înșelăm zărnice trupul. Să fim înțelegători și să învățăm de aici, că pentru tot ce ce dorim, trebuie să dăm dovadă că merităm să ne înțepinească acea dorință. În cererile noastre să fim smeriți, iar nu plini de încredere sau mândrie. Și dacă vreau să ne ridicăm la locuri înalte trebuie să ne ostenim să ajungem la acele locuri prin muncă cinstă, slujire și dragoste față de aproapele. Prin nimic nu ne câștigăm dragostea și sprijinul de-aproapele decât prin servirea plină de cel mai demn devotament.

Să luăm pildă dela Mântuitorul nostru, carele s'a umilit pe sine venind între noi și carele, după cum spune, n'a venit ca să-l se slujească ci să slujească, dându-se ca preț de răscumpărare pentru noi toți. Să nu căutăm a cere locuri înalte în lumea aceasta, de cari poate nu suntem vrednici, ci să ne sarguim a ne câștiga locuri de cinstă în împărăția Tatălui ceresc. Și aceste locuri le putem câștiga urcând și noi calea muncii, a cinstei, a durerii, a adevărului, a credinței și a dragostei față de Dumnezeu și de oameni.

«Nu știți ce cereți!» O, voi cărnăuitorilor, dornici de locuri înalte, ajunși aci prin voința lui Dumnezeu și a norodului, luați aminte cu un ceas mai de vreme, că a merita aceste locuri înseamnă a fi cei dintâi servitori cu credința ai statului, servind ca pildă supușilor; luați aminte că trebuie să vă plecați urechea spre dreptate la toate necazurile, și trebuie să îngrijiți de viața, cinstea și averea celor supuși. Nu uitați că aveți un stăpân, pe Dumnezeu carele deține toată puterea și v'o poate lua oricând văzând nevrednicia de care ați da dovadă. Lucrați în așa fel ca să vi se poată spune la sfârșit: ați știut ce ați cerut!

Și voi cu toții, iubiiți frați, luați aminte că locurile cele de cinstă, dacă pe pământ se pot câștiga și prin nedreptate, în cer nu se pot câștiga decât prin comora faptelor bune săvârșite aici. Nevoiiți-vă deci spre fapte bune ca să puteți sta în locurile ce s'au pregătite celor vrednici. Postul este cel mai potrivit timp în care vă puteți aduna merite pentru aceste locuri.

Săpați-vă adânc în inimi cuvintele de folos ale Mântuitorului: cine vrea să fie mai mare sau să fie întâiul, să fie tuturor slugă.

Pr. D. D. Achimescu

Mișcarea culturală

De vorbă cu P. S. Sa Arhimandritul IULIU SCRIBAN, profesor universitar la Facultatea de teologie din Chișinău. Cauzele decăderii mișcării culturale-religioase. Mijloace de îndreptare. Program de muncă. Proiecte viitoare.

Eram acum șase ani elev, la liceul Cantemir Vodă din Capitală. Tânăr, entuziast, într'un avânt asemănător vârstei, împreună cu alți colegi și cu profesorul Stoicescu am fondat o societate culturală. Natural că societatea n'a trăit decât atât timp cât ne-am ținut de ea: un an. Roadele au fost frumoase, dar nu de aceasta vreau să vă vorbesc. Luăm decizia ca prima conferință să o consacram literaturii morale. Intr'o inspirație fericită hatărâm ca să rugăm pe P. S. Sa Arhimandritul Iuliu Scriban să ne conferențeze. Problema era alta. Cine să meargă să-l roage. Și pentru că eram cel... care înființasem societatea și tot deodată el mai... îndrăzneț... ierfați falsa modestie (?) - n'am dus.

Un personaj nordic. Sobru, înalt, ibsenian. Dar cu mare bunănotate sufletească. A primit cu bucurie.

M'am dus peste aproape șase ani, l'am regăsit neschimbat. Cu capul abia rășărit dintre vrafurile de cărți, de diferite dimensiuni. I-am spus scopul vizitei mele și cu bucurie a început să-mi răspundă însușit la întrebările pe cari i le puneam.

Figura frumoasă și decorativă a P. S. Sa e dublată de un admirabil cărturar. E o raritate să găsești zece-cincisprezece bărați r o m a n i cari să aibă adâncimea și mai ales sistematizarea cunoștințelor, în a căror fericită posesiune se află obiectivul interview-ului nostru de azi. Profesor universitar, arhimandrit mitrofor, orator cu bine dăruite calități, scriitor de valoare - ciltorii noștri au avut ocazia să constate acestea din numeroasele articole cu cari Sf. Sa a umplut coloanele acestui ziar - cunosător de prim ordin al întregii mișcări culturale religioase, era așteptat prin interesul ce l vedea declarându-l sale la marea noastră anchetă, care, - trebuie s'o mărturisim - a fost primită cu infinit interes de public și cu mare entuziasm:

— Ce credeți din Sfintia voastră despre mișcarea cultural-religioasă, începută imediat după război, în România?

— «Cred că nu e propriu zis o mișcare religioasă, ci socotim mai multor persoane din tabăra cultural-social-politică, care se gândesc că se poate face treabă bună cu religia pentru înălțarea sufletescă a publicului. În această privință au dreptate. Ori unde s'a muncit să se facă îndreptare sufletescă pe cale religioasă izbânda a fost gata. De pildă: cu frângerea alcoolismului în Suedia se datorește unei inițiative religioase, a pastorelui Viselgren. Tot așa, o mișcare în același direcțiune, cu destule izbâzi la noi, deși puțin cunoscută, este a protelui Ion Trila, din Sibiu. Apoi, în multa sau puțina mișcare culturală, câtă este la noi, țărâni, dacă cumpără ceva mai bucurios, pentru citire, sunt numai scrierile religioase. Eu știu, din toate creațiile mele la anticari din București, că cele dintâi cărți de care întrebă sătenii, sunt Sf. Scriptură și Viețile Sfinților. Deci, de oarec vedem zi cu zi, și la noi și aiurea, că religioasa este un mare factor cu care se poate lucra în popor, ar fi păcat să nu se lucreze. De acela socotesc, că, dacă unii bărbați dela noi s'au gândit să lucreze cu mijloace religioase, s'au gândit bine».

— Dar aci vine altă chestiune: Găsit-au mijloacele mai potrivite pentru a stârni simțirea religioasă? De obicei, când răsare o mișcare, fie ea religioasă, fie culturală, artistică, națională, intelectuală, mai deplina independență, simțăm în sub-solul sufletului că numai alipindu-se de patria mai măritoară își puteau garanta viitorul. Pururea acest neam a fost legat laolaltă, consolidat prin legea esențială de viață: legea unirii.

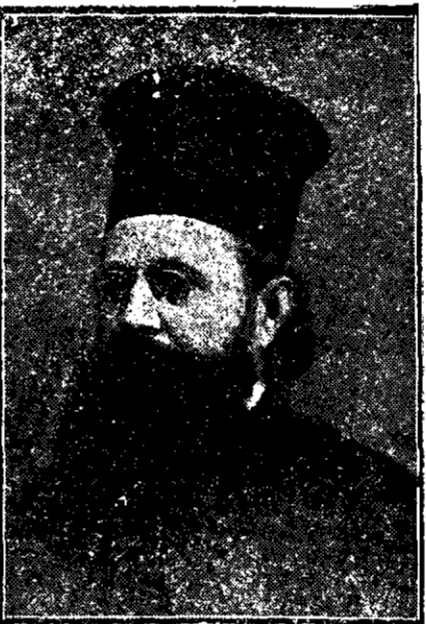
— unbeweglich in Ghelaren, unbesiegbar in dem Streit, alles was sie wollen waren Schweitzer stets durch Einigkeit!

Astfel, în esență au fost Elvețienii pururea ce au vrut prin unire (Lavater). Fără această lege a unirii, țările cele mai mari se pot distruge, bogății imense ajung putregai, gunoi sau pradă ușoară

ies la iveală păcuri de oameni, mai cu seamă tineri, cari se afirmă zgornitos, în slujba lor. Câte perjurări naționale n'am auzit noi, cari în fond, nu erau lucruri de adăncă simțire. Așa și în mișcarea culturală-religioasă o riciet de vrednică de îmbrățșat în fond, se pare că n'a avut totdeauna, organizarea și organele cele mai potrivite pentru a da ființă unei astfel de mișcări. De aceea, eu m'am așteptat și nu mă mir dacă azi aud că această mișcare religioasă a mai dat înapoi. Era prea de comandă, prea ficlută, prea de supralaiă, ca să poată avea un răsunet».

— Atunci, cari ar fi după părerea P. S. Voastre, mijloacele precise de îndreptare?

— «Din toate acestea, totuși poate urma un învățămînt. Anume, s'a putut vedea cine e mai propriu, de a ajuta cu succes această mișcare și cine nu este. În religie, ca și în cultură, ca și în artă, nu te poți însușii de omul, care are și în suflet eticheta sub care vorbește. Te poți prelăce în naționalist fără să fii, poți striga pentru idei, de care nu te doare inima, dar urme în sufletul celor cari te ascultă nu rămân. În chestiunea de influențarea sufletelor nu are trecere decât banul bun. În chestiuni le acestea, însă puneam.

— Dar cu ceilalți, cari au fost afiliați mișcării ce să se facă?

— «Răspund. Să muncească în opera de organizare, nu de cuvântători; să se știească a cunoaște tipăriturile bune și să le împrăștie, căci sunt la noi lucruri minunate, dar puțin cunoscute. Dacă s'ar cunoaște, mai în larg și s'ar răspândi scrierile pîrintelui Trila, de cari am pomenit mai sus, spun cu mâna pe conștiință, că ar fi o binefacere națională. Tot așa cu scrierile episcopului Nicodem, dela Mănăstirea Neamțului, precum «C r a ș m a t r e a z a» — scriere împotriva beției. — «Orașe și Oameni», ș. a. Deci, toți acei doritori de a se afirma în lucrarea această, nu e nevoie numai decât să se gândească la rolul de oratori, ci să se apuce de cel, poate mai modest, în ochii oamenilor, dar foarte sănătos și vrednic înaintea lui Dumnezeu, de rolul de răspânditori ai culturii».

— Uite, acestea cred eu că trebuie să alegem din frământarea de acum culturală religioasă. Trebuie să ne alegem fiecare rolul și să facem ce e mai potrivit fiecăruia».

— Cum preconizați P. S. Voastre programele șezătorilor culturale și ce păreri aveți despre ele?

— «Programele serbărilor culturale, cari se fac în felurile laturi ale orașului, sunt, pe de o parte, prea complicate, iar pe de altă parte, prea vcr să imiteze marile producții culturale artistice. Se știe că se pue pe hârtie nume de mari compozitori, ca să bată la ochi; se sarguesc să strângă orchestre complicate sau instrumente de muzică grele de adus. Facem lucruri răsunătoare în întindere, dar care nu răsbesc în adăncime. Trebuie de făcut lucrul mai potrivit cu oamenii cari îi ai de față. Mai simplu și mai adănc. Eu am văzut, cercuri culturale, cu mijloace foarte simple, dar cari au făcut lucruri foarte vrednice. Au jucat bucăți de teatru ușoare, dar bine, cu pregătire. Succesul a fost desăvârșit. Așa am văzut de mai multe ori la cercul cultural al bisericii «Dobrotaș».

Programele de acum, după ce că sunt încărcate nici nu sunt totdeauna bine pregătite și studiate. O bucătărie recitată de pildă, dacă e spusă m.latec, cu cuvinte cari pe jumătate nu se aud, de obicei nu are efect, ba uneori stărnesc și răsul. Ceea ce în mare măsură lipsește este dicțiunea corectă, fraza frumoasă rotunjită, demonstrarea încordată încheiată. Câte cuvântări deslanate n'am auzit eu, fără o țintă precisă, din care la urmă n'ăi ce alegi.

— Ce se aduce îndreptare în aceste și cercurile vor merge mult mai bine».

— Ce credeți despre aportul studenției în mișcarea culturală religioasă?

— «Mă întrebi în chestiuni pe cari le-am cunoscut de aproape. Eu am citit frumosul capitol al lui F. W. Förster despre: «Ce pot face studenții» în cartea lui: «Christantum und Klassenkampff». Acolo în 50 de pagini dese, se poate citi foarte amănunțit ce mare ajutor poate da mișcării culturale o studenție însușită. Dar, eu am primit și mărturisiri, față către față, dela studenți, cari se frământă în chestiunea aceasta. În 1920, am făcut o lungă călătorie în Europa. Erau anii frământați de după război. În Berlin, m'am dus să văd, pe fostul meu profesor Adolf Deismann. Între altele, mi-a spus: «să nu pleci din Berlin până nu vezi pe d-l Siegmund Schulze, conducător de seamă al mișcării creștine sociale din Germania».

— L'am vizitat într'o vilă a sa din împrejurimile Berlinului. După discuțiuni lungi cu el, m'a rugat să văd la Berlin pe un t.nănr, care se ocupa de mișcarea studenției, dar tot prosti răman. Ași dori să văd vreunul cultivat prin cinematograful sau radiofonie. Nu degeaba se plâng editorii din București. (A se vedea anchetele ziarului «Cuvântul», în care se arată că cinematograful și radiofonie au ajuns dușmanii cărții»).

— Și aci puserăm punct convorbirii noastre oficiale. Ceasul arăta douăsprezece jumătate. Continuăm discuția abordând tere murale apropiate: moralitatea în artă, religia și știința etc. Prin ferestrele deschise din apropiere se auzeau claxoane stridente de automobile, cloane trase cu sgornot, făcând de tramvale, injurături de birjari, în timp ce șvovul de oameni aluneca pe stălele întortochiate ale Bucureștilui patimilor. După trei ore de înălțare sufletescă, am reîntrat în mocirla patimilor.

Homo sum.

Radu Mîslea

incede vorba cu el, le povestește, — și iată o prietenie gata. Când se întorc acasă, toate familiile știu de studentul care e prieten cu copii. Ei se mai întorc apoi, mai aduc și pe alții, se pot întâlni și alurea în loc mai larg, studentul le citește din cărți frumoase și așa el lucrează, fără știrțare între cei mai tineri ca el, și cari pot fi cei de cari altel nu îngrijește nimeni.

Nu e aceasta o lucrare culturală, fără pretenții? Și eu spun aicea numai în sâmbure, lucruri cari în sine sunt mult mai largi, și cari au o urmare foarte frumoasă.

O da, studenții pot face mult. Eu am și trăit între ei, în societățile lor, în Germania și am văzut, iar apoi am cunoscut întinsele lor publicații, dintre cari pe multe le cunosc până în ziua de azi.

Noi am avut două feluri de studenți: studentul politic și studentul cultural. Trebuie să piară unul și să rămână celălalt. Mai țarziu va face și politica mai bună».

— Dar despre studenții teologi ce ne ați putea spune, și în special despre cei misionari cari au început să cutureze Capitala?

— «În ceea ce privește echipele misionare ale studenților în teologie lucrul este prea proaspăt ca să ne putem pronunța. Cred că se poate face treabă bună și cred că d-l prof. univ. dr. Vasile Ispir, care a trăit viața intensă de student în Oxford, va cârmui bine mișcarea ce își va da roade în curând».

— Cinematograful și radiofonie, cele două mijloace moderne de culturalizare a maselor, sunt ele bune, mișcării culturale?

— «Nimenia nu poate privi cu ochi răi cinematograful și radiofonie. Dar eu voi mai adăoga ceva: toate lucrurile acestea, nu dau mari rezultate, decât la omul care este mai întâi pregătit prin cultură. A crede că putem face mai mult prin cinematograful și radiofonie decât prin lungă discipină a culturii de carte, e o greșală. Și, dacă cinematograful și radiofonie sunt luate în înțelesul, de a face cu ele ceea ce n'am făcut prin carte, e o primedie. Ele superficializează pe om. Li dau lucrul câștigat ușor, pe care omul nu l poate cuprinde în adănc, și n' rămâne nici cu urmă dela ele și nici de carte nu vrea să mai știe nimic. Căci culeg din călătorie, ceea ce se poate culege de către omul luminat. Omul netezit prin carte, trece pe lângă marile minuni ale vieții și ale naturii, fără a le băga de seamă. De aceia mai întâi carte și apoi cinematograful și radiofonie. Azi toți prostii se duc la cinematograful, dar tot prosti răman. Ași dori să văd vreunul cultivat prin cinematograful sau radiofonie. Nu degeaba se plâng editorii din București. (A se vedea anchetele ziarului «Cuvântul», în care se arată că cinematograful și radiofonie au ajuns dușmanii cărții»).

— Și aci puserăm punct convorbirii noastre oficiale. Ceasul arăta douăsprezece jumătate. Continuăm discuția abordând tere murale apropiate: moralitatea în artă, religia și știința etc. Prin ferestrele deschise din apropiere se auzeau claxoane stridente de automobile, cloane trase cu sgornot, făcând de tramvale, injurături de birjari, în timp ce șvovul de oameni aluneca pe stălele întortochiate ale Bucureștilui patimilor. După trei ore de înălțare sufletescă, am reîntrat în mocirla patimilor.

Homo sum.

Radu Mîslea

Poporul nostru românesc este înzestrat de Dumnezeu cu multe însușiri bune frumoase, unele chiar neîntre-cute de alte popoare.

Vitregia timpurilor grele din trecut a împiedicat în mare măsură dezvoltarea și ieșirea la iveală a acestor însușiri pe cari astăzi adeseori le aflăm copleșite de mari și uricioase patimi.

De pe urma războiului au rămas, pe capul nostru multe rele, ca un blestem, o mulțime de deprinderi rele, dintre care, beția este patima cea mai primejdiaasă.

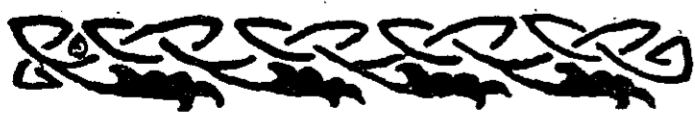
Străinii cari nu vor binele neamului nostru, au întins mrețele, pentru a otrăvi poporul. Aceste mrețe sunt cărciumile cu țările celui alcool «metilic», restaurantele, cafețele, etc.

Dacă nu vom frânge patima beției, cu durere trebuie să ne așteptăm la stingerea neamului. În țara aceasta frumoasă, avem 168.000 de cărciumi și numai 18.000 biserici, cari adesea stău goale, glasul preotului strigând în zadar.

De băutura suntem buni, și intr'ale agriculturii suntem cei din urmă, cu tot pămîntul roditor, aparat cu sabia de răposatul Rege Ferdinand I ce doarme în cripta mănăstirei Curții de Argeș, clădirea credinciosului Man o le. Bem în fiecare an aproape 17 miliarde de lei, jumătate din bugetul țării noastre. Într'ale băuturii suntem neîntre-cuți. Bem de svântăm pămîntul. Nu știu unde vom ajunge. E de plâns. Un popor care a luptat sute de ani cu vitregia împrăjurărilor, nu i făcut să moară în cărciumi. Azi cel mai mare dușman al neamului, nu-i la hotare, unde avem arme să ne luptăm, ci este «alcoholul». Ce nu s'ar putea face cu zecile de miliarde, ce se cheltuiesc spre nenorocirea noastră pe milioane de vedre de băuturi neminoase, ce se desfac de străini în aceste cărciumi? Câte spitale și câte suferințe nu s'ar alina, câte poduri, câte șosele, câte școli și biserici n'oșei ca din pământ!.. A șeada în cărciumă cu litra sub nas, când preotul este în biserică, când profesorul e în lecție, când judecătorul în ședință, când meseriașul e în atelier, când soldatul e în tranșee, când plugarul e în țărâna pe brazdă, când marinarul luptă cu marea infurată, înseamnă a fi un criminal, un tâlhar, un trântor al acestei Patrii, care ne cere așa de mult; dar căreia noi îi luăm, fără a-i da în schimb nimic, Nu! Nu în fumul înecăcios al cărciumilor, bo-degilor, varieteurilor și al cafeneliilor, se ține, se păstrează și se înalță România aceasta mare, Patria tuturor Românilor. La muncă, la datorie, fiecare în ogorul său își poate arăta iubirea ce poartă Patriei și aproapei său.

Nu rămâne altceva de făcut, decât să recurgem la autorități, să facem opera de educație întărind voința cetățenilor români. Trebuie odată o îngrijire serioasă populației noastre dela sate. Trebuie să salvăm poporul din această rătăcire ce este: «beția».

Alex. Dragnea

Țara muncii createoare: Elveția

Prof. C. Mureșanu

1. Martie 1929, Geneva.

Între 1400 și 1516, confederația elvețiană, o mică patrie în 1291, se impune ca o mare putere, care a crescut și s'a mărit astfel, «au prin acțiunea chibzuită a personalităților istorice, ci datorită nevoilor economice și strategice, și puterilor colective» (W. Martin). După dreapta judecata a d-lui

W. Martin, «confederații n'au căutat în cuceririle lor, cel puțin la început, nici profit, nici glorie, nici frontiere naturale. Și au întregit țara cum își împlinesc un țara n ogorul» (Histoire de la Suisse, Payot, Paris, 1926). În inima Europei încătușată de tot felul de lanțuri, Elveția dă pildă

unei patrii independente, respectate, temute.

În vremea când țări bogate sunt sleite de energie, țara lui Tell aduce belșug de viață. Din această epocă țargurile elvețiene se impun în ochii lumii prin bogăție, frumuseță, civilizație.

Cum și-au întregit patria? Două au fost metodele, aceleași două mijloace clasice, de eri și de totdeauna: cucerirea militară prin război și diferite alianțe. Cu cine? Cu ținuturi și orașe de același neam aproape, cari s'au încheiat ca niște sateliți în jurul centrului: Confederația celor opt cantoane. Micile patrii elvețiene: Friburg, Bienne, Soleure, Bâle, Saint-Gall, Schaffhouse, deși având plină, cea

mai deplina independență, simțăm în sub-solul sufletului că numai alipindu-se de patria mai măritoară își puteau garanta viitorul. Pururea acest neam a fost legat laolaltă, consolidat prin legea esențială de viață: legea unirii.

«Unbeweglich in Ghelaren, unbesiegbar in dem Streit, alles was sie wollen waren Schweitzer stets durch Einigkeit!»

Astfel, în esență au fost Elvețienii pururea ce au vrut prin unire (Lavater). Fără această lege a unirii, țările cele mai mari se pot distruge, bogății imense ajung putregai, gunoi sau pradă ușoară

în mâna câtorva categorii sociale! Așa dar, în creșterea patriei elvețiene a fost o îndoită vrere de frăție: una dela centru spre periferie, întregită de aceiași simpatie pornită ca o cunnă din ținuturile mărginașe, ca să se încununie în energia unită a patriei crescute prin unire, și unită prin progres.

Și dacă totuși, când și când, un canton sau altul, s'a abătut dela această lege, punând înaintea intereselor mari și veșnice, — egoismul mărunț, trecător «regionalismul năntang și prost înțales», atunci? Bunul simț, rătăcit o clipă, a biruit. Și acum, întâ pildă:

Dieta din Stans se reuniește în 1481 ca să hotărăască admiterea în confederație a două cantoane

— orașe: Soleure și Friburg. S'ar putea răspunde cu mintea moldoaveanului cea de pe urmă: Ce poate fi mai firesc decât creșterea patriei prin unirea de bună voie cu două state, deși mișcuoare, dar țări în toată legea, nu i așa? Și încă aliata... Iată însă, că pentru mîntea lor dintâi, minte de atunci, două cantoane orășnești alături de cele patru: Zürich, Berna, Lucerna și Zug, tot țargoveșe, și cu politica aristocratică, puteau aduce o primedie intereselor populare reprezentate de cantoanele rurale: Uri, Schwytz, Unterwald și Glaris.

Prin urmare, o strășnică luptă politică între boerii și țărâni Confederației. Luptele între frați

au mers așa de departe că era cât pe ce să izbucescă un război civil: stășiere între frați și înmormântarea Patriei... Atâtă așteptau dușmanii... Atunci? drumul peiri de un punic, de omul lui Dumnezeu: Nicolae de Flue. Acest prolet salvator, sfântul Nicolae al Elveției e asemănat cu fecioara slăvută a Franței, Ioana, d'Arc, copia din țărâni, tănăra care a salvat Franța.

Viața acestui înțelept și cinstit continuator al lui Tell, merită să fie din nou amintită. Nicolae de Flue și-a împlinit cu vrednicie datoria de cetățean, ostaș și părinte. În 1467, deși adorat de cetățeni, soție și zece fii, se hotărăște să se despărta de lume

INFORMAȚII

Din Țară

— În ziua de 6 Martie a. c., în str. Teodorescu-Tei din București s'a inaugurat sub auspiciile Soc. «Principele Mircea»: «Casa Copilului», cu scop de a îngriji de copiii săraci, cărora li se dau gratuit medicamente.

— Se aduce la cunoștința tuturor invalizilor, văduvilor și orfanilor de război, că până la 31 Martie a. c., trebuie să-și vizeze carnetele cu reducere de 75% pe C. F. R.

Carnetele găsite fără viză, după această dată vor fi confiscate de organele c. f. r., care au ordine în această privință.

— În Comuna Belcești jud. Iași, săteanul Ștefan Hulubei a murit, din cauză că a băut alcool ce conținea spirit metilic, într-o căruciumă din Podul-Iloaiei.

— Din cauză că pretindevăni sint cazuri de gripă, direcțiunea serviciului sanitar dă următoarele sfaturi împotriva gripei:

— În timpul epidemiei să se evite frecventarea localurilor aglomerate ca: bodegi, birturi, cinematografe, baluri, teatre, întruniri publice transporturi în comun (tramvae, taxicouri, omnibuse, cale ferată etc.).

Să se facă dezinfectarea gurii și a gâtului prin gargara cu apă oxigenată. Aferisirea cât mai deasă a camerelor unde locuim dar mai mult a acelora unde dormim.

Să fim îmbrăcați bine, spre a evita răceala.

— În Comuna Dobrești de lângă Târgoviște un lucrător lemnar numit Ion Sipiuc a murit după ce a băut niște rom, pe care-l cumpărase dela cantina societății lalomița. Acest rom conținea spirit metilic.

— La 15 Martie au început în întreaga țară, recrutarea tinerilor din clasa anului 1930.

— La Mănăstirea Cernica din jud. Ilfov a izbucnit un foc care a distrus patru chilii din ale călugărilor.

— La Societatea «Româno-Americană» din Moreni un cazan mare a făcut explozie, omorând 10 persoane și rănind alte 12. Cauza ar fi că: n'au fost verificate cazanele, când au fost puse în funcțiune și nici supuse la proba trebuitoare.

— În ziua de 14 Martie a. c., M. S. Regina Maria, însoțită de A. S. R. Princesa Ileana au plecat în Spania și de unde se vor întoarce la sfârșitul lunei Aprilie.

— Noile monede de hârtie vor fi de: 100, 200, 500, 1000 și 5000 lei. Monedele de metal vor fi de: 1, 2, 5 și 20 lei.

— În Chișinău (Basarabia) apar vre-o șapte foi în limba rusească dar nici una în limba românească. În Basarabia nu apare nici o gazetă zilnică românească.

— Numărul școlilor primare din întreaga țară este de vre-o 15.000.

— Numărul școlărilor în vârstă dela 7 până la 16 ani din întreaga țară noastră este de 1523000, din care 1120000 au urmat regulat la școală. 67.000 au rămas neînscrși și 336000 n'au urmat la școală.

— Ministerul Cultelor a hotărât să repartizeze pe seama bisericilor minoritare din România 200 milioane subvenție. Toate bisericile minoritare vor primi în acest an cu 350 până la 700 mii lei mai multă subvenție ca anul trecut.

— Prefectura județului Constanța a fost înștiințată că un cioban cu trei sute de oi, voind să treacă Dunărea pe ghiță; și ghița rupându-se, s'a înecat atât el cât și turma.

— Intre stațiile Gura-Văii și Vărciorova, surpându-se un munte, au căzut pe linie câteva blocuri de granit, cari au închis circulația.

Stația Vărciorova a cerut telegrafic aprobarea sumei de 200 mii lei, pentru ridicarea stâncilor de pe linie.

— Duminică 10 Martie a. c., la sediul Uniunii ofițerilor de rezervă proveniți din activitate s'a ținut o întrunire a pensionarilor militari.

Scopul întrunirii a fost, pe de o parte modificarea unui articol din statute, referitor la revendicările ofițerilor pensionari și pe de altă parte, formularea doleanțelor lor.

Adunarea s'a rostit în sensul modificării aceluși articol. Au vorbit mai multe persoane din treapta de sus și s'a spus, că ofițerii de rezervă proveniți din activitate, trăesc în mizerie. S'a hotărât intervenirea ca situația ofițerilor pensionari să fie ameliorată.

— Duminică 10 Martie a. c., s'a ținut adunarea generală a «Societății scriitorilor români» pentru decernarea premiilor anuale.

S'au distribuit următoarele premii:

1) Premiul I. Al. Brătescu Voinesti, al Ministerului de Arte, de lei 25000, D-lui N. Davidescu pentru romanul «Vioara Mută».

2) Premiul C. A. Rosetti, al ziarului «Viitorul», de lei 20000, Romanul D-lui V. Demetrius numit: «Monahul Damian».

3) Premiul Socec de lei 10.000, a fost dat d-lui Tudor Argezei pentru volumul «Cuvinte potrivite».

4) Premiul S. S. R. de 6000 lei, D-lui M. Celarianu pentru: «Drumul».

5) Premiul S. S. R. D-lui C. Vissarian, pentru «Corvin».

5) Premiul Benveniști, lei 2000, a fost acordat D-lui I. Pelț pentru «Viața cu haz și fără a numitului Stan».

6) Premiul Ionel Pavlescu, pentru cel mai bun sonet al anului, D-lui G. Talaz, pentru «Sonetul unei hrube».

Facultatea de medicină din București, împreună cu serviciul sanitar al Armatei, vor sărbători în luna Maiu 1929 centenarul generalului profesor C. Davila, întemeietorul învățământului medical și al serviciului sanitar din România.

Din Străinătate

— La 24 Martie vor fi la Grabotz (jud. Timiș-Torontal) un târg de vite «Siemenhal» și o expoziție de tauri.

— La Sofia (Bulgaria) a izbucnit un foc la un spital de copii. Focul a distrus întreaga clădire, iar copiii au fost salvați cu mare greutate de pompieri, cu toate acestea au fost și răniți. Pagubele sînt foarte mari.

— Un alt foc puternic a izbucnit la o expoziție de automobile din Los-Angeles (California), care a distrus 300 automobile și mai multe aeroplane. Pagubele sînt de 1.250.000 dolari.

— Un institut internațional statistic dela Haga, a izbutit să numere toată suprafața pământului din timpul din urmă și a aflat-o sporită cu 400 milioane mai mult decît în 1910.

— Ungaria are o populație după ultima numărătoare, de 8.460.000.

— După cum arată un ziar rusesc, din mânia bolșevicilor au fost izgoniți 15.520 de preoți; iar 7000 de preoți și 150 de episcopi zac în temnițele fostei rusii. Omorîți au fost 3447 călugări, 1962 călugărițe și 2961 preoți.

— În America coceniile de porumb se întrebunțează la fabricatul hârtiei efine și ușoare pe care se tipăresc gazetele, astfel coceniile au ajuns la preț, în Statele-Unite se încasează pe coceni anual peste 500 mii de dolari.

Ministrul muncii din Statele Unite, din Cabinetul d-lui Coolidge cu privire la sarcina populației Americane, spune ca 86 la sută este sarcă lipită pământului. Iată cuvintele D-lui Ministrului Muncii, al Americii.

«Europenii ar privi cu multă simpatie la noi dacă ar cunoaște adevărul. Ei au fost înșelați de aparențe că Americanii sînt bogăți, dar sînt departe de realitate.

— O sectă nouă. Nu de mult o femeie din Chicago, cu numele Elfrieda Knaak a intrat în soba camerei sale plină cu foc, unde a ars de vie.

Mai zilele trecute o alta, tot din aceluși district, a încercat să-și pună capăt zilelor, după moda indicată de o domnișoară Knaak. Sînt bănueli, că atât femeia cât și Helen Frederichs, sinucigașa din urmă, ar aparține unei secte de acolo.

— O înfiorătoare sinucidere și pruncucidere a avut loc în New York. O mamă, în etate de 35 ani și-a culcat cei șase copii, după ce a dat drumul la gaz închizînd bine toate ușile și ferestrele.

Când soțul ei, Jose Pazos, s'a întors acasă și-a găsit soția și copiii morți.

— Într-una din zilele trecute, locuitorii din Budapesta au avut parte de un spectacol neobișnuit. Un taur, aparținînd unui negustor de vite devenind furios și fugind din grajd, dădu buznă pe străzile orașului. Doi polițiști încercară pe rând să oprească înaintarea taurului, dar acesta nu se lăsa, ci trînti pe curajosii oameni la pământ. Locuitorii înspăimîntați se ascundeau, pe unde puteau.

Aceasta nu dură mult, căci un al treilea polițist sări într'un automobil și merse spre taur. Cum acesta era obosit de alergătură, fu ajuns de automobil și doborît la pământ. După aceasta a fost legat bine și dus la abator.

— O lege votată de Corpul Legiuitorilor din Turcia interzice funcționarilor mici, și mari, de a se căsători cu femei străine. Un funcționar care la de soție o străină e amenințat a-și pierde postul ce ocupă la stat.

— La sfârșitul anului 1928 s'a făcut socoteala că în toată lumea avem 51.000 de cinematografe. Dintre care: 21 de mii în Europa; 20.500 în Statele-Unite; 3600 în America de sud; 1050 în Canada; 2600 în Asia întreagă. Toate aceste cinematografe sînt vizitate anual de 6 miliarde de oameni.

O foale se scoate cu multe greutăți. Cheltuielile sînt așa de mari în timpul de față, încât fără ajutorul abonatului foala este adesea între viață și moarte. De acela rugăm serios pe toți abonații și sprijinitorii acestei foi, cari sînt în urmă cu plata abonamentelor, să ne trimească sumele rămase, căci numai așa foala aceasta va putea duce mai departe faclă culturii în rândurile largi ale neamului.

Navele Mărilor

ISTORICUL NAVELOR

de D-I Comandor Buchholtzer

(«Pe drumul albastru au venit minunile vieții!»)

Blasco Ibanez

Pirateria. — Faptele se petrec în secolul I înainte lui Christos, și s'au repetat în secolul al XX după Christos, în războiul European (1914—1918).

Marea din secolul I, era domeniul Romei.

Cetățenii romani îi spuneau «Mare Nostrum». De un secol și jumătate nici o altă flotă nu mai gîndise să stea înaintea flotei lor. Ei erau proprietari ai jumătății pământurilor Mediteranei. Pose-sorii restului de pământ nu erau acolo decât cu voia stăpînilor lor, romanii. Toate bogățiile pământului să îngrămădiu la ei. Roma era deci stăpîna mării.

Adversarul ei continental era Mitridate al VI-lea, Eupatorul, din Asia Minoră. Regele Pontului sau al «regatului mării» trebuia însă să aibă o marină și a avut-o. Tratatul de la Dardan a impus însă lui Mitridate, distrugerea flotei sale. El a făcut alta și a pregătit «războiul de piraterie», sau «războiul de cursă», contra aliaților romanilor, în mările Asiei, Greciei și Cretei.

Gînd Mitridate a luat în serviciul său navele piratilor, adică când a organizat această întreprindere militară, această «goană în contra comerțului», «pirateria» era tocmai în epoca sa de aur.

Războiul de piraterie era revanșa pe care o visează o țară care n'are puterea s'u voința de a domina pe mare. Să distrugă sau să tulbure comerțul și aprovizionările adversarului, să-1 enerveze, să-1 înnebuniască, — e scopul acestui război. Lucrurile s'au petrecut la fel în 1914—1918, cu Germanii, întrebunțînd submarinele împotriva «Aliaților» mai tîrziu pe mare. Istoria se repetă.

După atacurile piratilor, dispare navigația în marea Egeea. Atunci, scrie Plutarh, pirajii venira să pustiască orașele și insulele litorale. Navele lor aveau pupa aurită, covoare de purpură, iar ramele erau argintate.

Curînd activitatea acestor curțreători ai mărilor începu să devie un pericol militar și politic, căci punea în mișcare pe toți nemulțumiții diferitelor popoare sub ascultarea Romei. Supușii romanilor le dădeau ajutor sau le primeau dela pirajii.

Milionul de sclavi romani care lucrau în Sicilia, ceru ajutorul piratilor. «Oamenii mărilor» scăpară însă acest preț pe care li prîneră însă mai tîrziu în Spania, când Mitridate dădu flota și banii necesari lui Sertorius care conducea rămășițele partidului democrat din Spania.

În tot imperiul roman se făcu o coaliție generală din toți învinșii de altădată și războiul contra lui Mitridate, care la origină a fost un simplu incident de frontieră, deveni acuma o amenințare de moarte contra unității Imperiului Roman. Aceasta era opera navelor ușoare, fără cari, convergența acorurilor nemulțumiților, cari nu se cunoșteau între ei, n'ar fi fost cu puțință, ba chiar ar fi fost de închipuit.

Necesitatea de a slărși cu pirajii devenia urgentă.

Roma, stăpîna lumii și a mării, pentru care toată lumea lucra, ca să-i dea de mîncare, era în pericol de a muri de foame, când pirajii apar pe drumul din Egipt spre porturile Italiei. Regularitatea transporturilor de aprovizionare pentru Roma, făcea o pradă ideală pentru pirajii.

Roma nu mai era republica de țărani muncitori de altădată, ci o lume de proletari, aproape fără ocupație și a căror grijă de căpătenie era să găsească cele necesare vieții zilnice. Dacă acestea lipseau sau se scumpeau, guvernării se puteau aștepta la orice din partea lor. Chestiunea alimentării orașului începea să devină o problemă importantă pentru administrație și guvern, chestiunea principală era numai

aprovizionarea cu grâu, căci hrana romanilor consta numai din pâine și din fierură.

În locul remediuului însă guvernul distribuie grâu etin; ajungându-se astfel și la restrîngerea libertății comerciale, prin rechizițiile făcute cu grâu. Se încearcă pe urmă ca centrul de aprovizionare să devie Africa, partea de lângă Sicilia, pentru înlăturarea riscurilor unei călătorii lungi pe mare. Sforțările acestea însă au adus instabilitatea pieței și au mărit pericolul.

Poporul nu se mai mulțumea să suferă în tăcere sau să se revolte contra negustorilor ori a pretinșilor acaparatori, și simjindu-și forța prin slăbăciunile sau concesionile ce i le făceau guvernării, începu să scuză de nepricepere clasa conducătoare. Apar atunci ambițioși și nemulțumiți, cari ridicănu se ca apărători ai sărăcimii propagă greva între soldați sau refuzul serviciului militar.

Lată unde, și până la ce grad de pericol, incapacitatea de a folosi superioritatea navală, pentru a organiza poliția mărilor, duse Roma, regina națiunilor.

Tribunalul Gabinus propuse să se voteze o lege, invitînd Senatul să numiască un consul, care să aibă grijă să termine războiul cu pirajii.

Un dictator (tără titlu) pe mare, pe toate mările, pe toate coastele până la o distanță de 75 km. În interiorul uscatului, căruia să i se supună toți guvernatorii, toți negustorii romani; aceasta era soluția.

Omul ales fu Pompei, un marin de carieră.

A doua zi chiar, după numirea sa, prețul grăului scăzu, probă fulgerătoare de încrederea ce i se da. Pompei era un specialist în chestiunile maritime.

Pompei trimise diviziuni de nave în punctele unde pirajii puteau să treacă din o mare în alta pentru a fi la adăpost de urmărire.

Aceste diviziuni patrulînd în diferitele lor secțiuni, dau goană contra tuturor navelor pirate pe cari le întănesc, și care retrăgîndu se intră în zona cercetată de altă diviziune.

Pirajii se retrag spre Cilicia, dar Pompei se concentrează acolo.

Căștigă prin luptă 71 de nave pirate, prin capitulare ia încă 306, iar alte 900 fură distruse în luptele de mai înainte.

Pier 10.000 de pirajii și 20.000 sunt luate prizonieri, se scapă milioane de captivi și toate acestea după 35 de zile de când Pompei părăsise Italia.

Problema pe care și a pus-o Pompei și a rezolvat-o a fost: «Un inamic care nu e stăpînul mării, poate, grație unor împrejurări și perfecționări de ordin tehnic material, să aibă o acțiune contra comerțului, deși numai o acțiune parțială? (Cum a făcut Mitridate cu pirajii sei). «Și cum poate puterea stăpîna pe mare, să limiteze această împedecare și să recupereze libera întrebunțare a superiorității militare pentru a termina războiul?» (Cum au făcut Romanii numind pe Pompei comandant al Flotei).

Războiul cel mare din 1914—1918 a avut aceiași problema cu submarinele și a fost rezolvată la fel.

Douăzeci de secole nu au schimbat principiul soluției.

SIMFONII DIN TRECUT

versuri de cunoscuta scriitoare

DOAMNA SMARA,

se găsesc de vânzare la Redacția ziarului «Cultura Po-

porului». Str. Regală No. 16.

Prețul 80 Lei

Alcoolismul și ravagiile lui

(rezumat)

Conferință ținută la a 4-a șezătoare populară, Duminică 13 Ianuarie c. în sala Liceului «Șaguna» din Brașov, de D-I Medic General, Dr. Cesare Popovici, Șeful Serviciului X Sanitar dela Comandamentul Corp. V Armată X

Continuăm un mare război pentru înlăturarea abuzului de alcool.

Primele focuri ale luptei au fost date de D-I Dr. Rusu Șirăniș în crâncenele lupte contra alcoolului, tutunului și a viciorilor în genere.

Războiul îl facem acum noi. Contra alcoolului s'au dus lupte și în alte țări.

Iată la ce rezultate s'a ajuns după Dr. Gaup din München (1922):

1) Fabricile de spirt și bere, ca și cărciumile au fost închise.

2) În 1919 intră în vigoare prohibiția și se închid aproape 178.000 debite de băuturi spirtoase, 669 fabrici de bere și 74 fabrici de spirt,

1) În 1919, industria alcoolului reprezenta o valoare de 1 miliard dolari cu 72.000 lucrători în fabrici și cu 206.000 persoane în comerțul de băuturi spirtoase.

4) Din 1918 multe fabrici de bere și spirt și-au schimbat destinația, transformându și instalația în fabricarea de alimente, alcool pentru industrie, hrana de vite, făină de grâu, compoturi, marmelade, etc.

Din cea mai mare fabrică de bere din Cincinate s'a făcut cea mai mare fabrică de postav din lume.

Cărciumele s'au transformat, parte în restaurante, fără alcool, parte în prăvălii de zaharicale, cofetării, drogherii, etc.

Uscarea strugurilor, prepararea lor ca fructe conservate, dulceturi, marmelade etc, au înlocuit fabricarea vinului.

La toate aceste întreprinderi, numărul lucrătorilor s'a mărit considerabil: de asemeni și câștigul lor.

5) În fabrici scad accidentele cu 50 la sută.

6) Viața familiară a devenit mai intimă, divorțurile au scăzut, etc.

7) Se face mai mult sport decât mai înainte.

8) Arrestările pentru beție, au scăzut brusc.

În unele state din America, s'au desliințat multe închisori din lipsa de deținuți.

9) Sănătatea publică a progresat. Mortalitatea de boala de ficat din cauza beției a scăzut cu 20 la sută; în general, cazurile de moarte au scăzut cu 16,8 la sută. Bolile lumești au scăzut cu 14 la sută.

Privind rezultatele obținute, întelegem mândria cu care intelectualitatea americană declară prohibiția alcoolului ca fapta cea mai mare, care s'a înfăptuit vreodată în țara americanilor; ca cel mai mare progres cultural, care a fost atîns într-o mie de ani.

Avem dar noi dreptul să întărim cu prohibirea alcoolului?

Din cele de mai jos vom vedea că singurul progres evident dela război încoace este al alcoolismului.

Alcoolismul este cunoscut de cei vechi, însă studiul lui se datorește lui Magnus Huss (1852) și lui Lancereaux (1865).

Din toate timpurile oamenii au căutat să se amețască. Te-tuși sunt diferite pre-dispozițiile popoarelor în această privință. Ex.: Semiji au foarte puțină aplicare spre băutura alcoolică; ia fel și rasa galbenă, iar rasa neagră se dedă ușor la preparatele alcoolice.

Istoric: Noe din Biblie a fost agricultor și a plantat și via. Odată din cauza băuturii de vin s'a desvelit în cortul său și fiul său cel mai mic, Ham, a spus fraților săi rîzînd de Noe, tatăl lor.

Deci, de pe atunci omul bea era obiect de răs și de dispreț. Tot în Biblie sînt și alte exemple.

În lumea romană erau cunoscute băuturile alcoolice, fie de vin curat, fie de vin, apă și miere.

Ex.: de existența vinurilor la Romani; Eruptia Vezuviului din anul 79 d. Hristos a acoperit și lavă orașele: Pompei, Herculenum și Stabia. Sub straturile de lavă — între altele lucruri — s'a găsit și trei sticle cu vin, care s'au dat una împăratului Wilhelm al II-lea al Germaniei, una Pa-pelui și a treia regelui Italiei.

În evul mediu, băuturile alcoolice, erau cunoscute. Primii europeni, cari au pașit în America au transportat și alcoolurile.

(Va urma)

C. Rotaru

BIBLIOGRAFIE

Arhim. Scriban, *Pascală*. Studiu pentru înțelegerea norodului cu privire la chestiunea Pastelui Extras din Revista «Economia Națională» din București, strada Maria Roseti 79. De cerut la revistă.

Calendarul ilustrat al învățătorilor pe anul 1929

de I. C. Spiridon, învățător și Prof. V. Tempeanu, directorul șc. Normale Fălcienei.

Compus din cele mai frumoase lucrări de profesori universitari secundari și învățători ca: D-I N. Iorga, I. Simionescu, Art Gorovel, Ghidonescu, Șt. Be-dechi, Gr. Tabacaru, I. Nisipeanu Goga, V. Tempeanu și alți scriitori de seamă, în acest calendar li-au cele mai reușite opere.

A se cere la Fălciene la Școala Normală sau librăria «J. Bendib»

Prețul 40 lei

Cu ocazia sărbătorilor Sfințelor Paști, recomandăm cetitorilor noștri, frumoasele cărți de ARHIM. I. SCRIBAN

CELE ȘAPTE CUVINTE ALE DOMNULUI HRISTOS PE CRUCE

De cerut de la Biblioteca «PENTRU TOȚI»

Prețul 6 Lei

*
DUREREA VINERII
CELEI MARI
și Soarele Sfințelor Paști

De cerut la Institutul Biblic, București :: Sf. Sinod :: Biserica «Antim»